

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен “доктор” в област на висшето образование 3. "Социални, стопански и правни науки", професионално направление 3.7 „Администрация и управление”, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (държавно управление)”

Тема на дисертационния труд: „Нови административни механизми за координация на имиграционния контрол”

Автор на дисертационния труд: Силвия Божидарова Тодорова

Научни ръководители: проф. д-р Любомир Тимчев

доц. д-р Драгомир Кръстев

Рецензент: проф. д-р Георги Коев Ботев, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (кризисен мениджмънт)”

1. Обща оценка на дисертационния труд

Представеният за защита дисертационен труд е с обем 324 стр. и включва увод, три глави, заключение, библиография, приложения и списък на използваните съкращения.

Дисертационният труд е посветен на имиграционния контрол в Република България, явяващ се много актуален проблем за страната. Ето защо, неговата значимост е голяма, предвид генерираните от потоците

имигранти значителни социални, икономически, здравни рискове и разбира се на първо място такива за националната ни сигурност.

Обект на изследване са механизмите за координация на имиграционния контрол, в европейски и в национален аспект, вследствие от нарастващата нелегална имиграция от трети държави, а предмет на същото - възможностите за усъвършенстване на административните механизми за координация между институциите с компетенции в имиграционния контрол на национално равнище, с помощта на инструментариума на проектното управление.

Основната теза на научното изследване е, че „механизмите за координация между институциите с компетенции в имиграционния контрол на европейско, национално ниво и вътрешноведомствено отношение е комплексен проблем. Неговото успешно решаване на национално ниво е възможно, чрез прилагане на нови административни механизми за координация, което може да се постигне с помощта на инструментариума на проектното управление”.

Като се аргументира, че всяка една структура от институционалната система за миграционна политика е административно независима от другите, но техните действия са тясно свързани помежду си, поради общите задачи по противодействие на нелегалната имиграция, дисертантът много умело определя целта на дисертационния труд - „да се анализира и проучи дейността на органите за контрол на имиграцията в Република България. На тази база да се предложат научно обосновани предложения от теоретичен и практически характер за усъвършенстване на контролните функции на държавата в областта на имиграцията”.

За постигане на целта на научното изследване дисертантът си поставя четири основни задачи:

- да се изследват и синтезират теоретичните аспекти на имиграционния контрол;

- да се проучат административните механизми за координация при контрола на имиграцията в държавите от Европейския съюз;
- да се изследват институционалните аспекти на имиграционния контрол в Република България и да се предложат нови административни механизми за усъвършенстване на координацията между институциите;
- да се анализира вътрешноевропейската координация при противодействието на нелегалната имиграция.

В методологичен план, при решаването на тези задачи дисертантът прилага комплексния, системния и процесния подходи, благодарение на които провежда детайлно изследване на процесите на взаимодействие и координация в институционалната система за имиграционен контрол. Проведеното анкетно изследване в тази насока, касаещо дейността на Главна дирекция „Гранична полиция” - МВР и Дирекция „Миграция” – МВР, допълва и конкретизира резултатите от задълбочения анализ на този контрол.

В първа глава на дисертационния труд, озаглавена „Теоретико-приложни аспекти на административните механизми за координация на имиграционния контрол” са разгледани теоретичните аспекти на имиграционния контрол, проблемите на ЕС, свързани с него на настоящия етап и важното значение на визата за ефективното му осъществяване.

Във втора глава „Институционални аспекти на имиграционния контрол в Република България” е разгледано актуалното състояние на имиграционната обстановка в страната, координацията в институционалната система за имиграционен контрол и проблемите и предизвикателствата за преход от функционално към програмно управление на имиграционната политика.

В трета глава на дисертационния труд, озаглавена „Вътрешноевропейска координация при противодействието на

нелегалната имиграция”, значително място е отделено на компетенциите на Главна дирекция „Гранична полиция” – МВР. Представени са резултатите от проведено анкетно проучване в тази насока в същата и в Дирекция „Миграция”- МВР (преди преминаването и в структурата на ГД „Гранична полиция”).

В заключението на дисертационния труд са изложени основните изводи от проведеното дисертационното изследване и направени предложения за усъвършенстване на имиграционния контрол.

2. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Резултатите от дисертационното изследване представляват оригинален принос в научното изследване в областта на имиграционния контрол в Република България. Дисертантът провежда детайлно изследване на този проблем, демонстрира задълбочено познаване на проблематиката в тази област и възможности да провежда самостоятелно научно изследване, да анализира получените резултати в хода на същото, както и да обосновава конкретни предложения за усъвършенстване на системата за имиграционен контрол. Основните постижения в неговото изследване имат характер на научни и научно-приложни приноси и могат да се систематизират в следните насоки:

- Идентифицирани са основните фактори, влияещи върху управлението на имиграционния контрол, основните проблеми и предизвикателства, касаещи неговото прилагане и миграционната политика като цяло.
- Оценено е значението на визовата политика за ефективността на осъществявания имиграционния контрол.
- Аргументирана е необходимостта от усъвършенстване на миграционната политика в България, чрез прилагане на инструментариума на програмното управление за подобряване

координацията между участващите в имиграционния контрол административни структури.

- Предложен е програмен модел за функциониране на Националния съвет по миграционна политика към Министерския съвет.
- Емпирично са потвърдени основни изводи за осъществявания у нас имиграционен контрол и са направени конкретни предложения за подобряване на взаимодействието и координацията на административните структури при ограничаване на нелегалната имиграция.

3. Оценка на автореферата и публикациите по дисертацията

Авторефератът на дисертационния труд е в обем 42 стр., оформен е коректно и отразява напълно неговото съдържание и постигнатите резултати в хода на изследването.

В автореферата на дисертационния труд са посочени 5 публикации на дисертанта по темата на научното изследване:

1. Тодорова, С. Перспективи за сътрудничество в Черноморския регион за противодействие на нелегалната имиграция. // Стратегии и политики на сътрудничество в Черноморския регион. Сборник с доклади от международна научна конференция. Варненския свободен университет „Черноризец Храбър”, 2011.

2. Тодорова, С. Нелегалната имиграция в контекста на трафика на хора. // Икономика на Родопите – регионални проблеми и перспективи. Научно приложна конференция, посветена на 100-годишнината от Освобождението на Родопите. Изд. Принта Ком. Смолян, 2012

3. Кръстев, Др., Тодорова, С. Противодействие на нелегалната имиграция в Черноморския регион. // Източните политики на Европейския съюз. Сборник с доклади от международна научна конференция. Варненския свободен университет „Черноризец Храбър”, 2012.

4. Тодорова, С. Рискове и предизвикателства за Европейския съюз в контекста на борбата с незаконната имиграция. //Стратегия за развитие на българската икономика и външноикономическата дейност след кризата. Сборник с доклади от международна научна конференция на младите изследователи. Варненския свободен университет „Черноризец Храбър”, 2012.

5. Тодорова, С. Развитие на имиграционния контрол (теоретико-приложни аспекти). Монография, под печат в УИ при ВСУ “Ч. Храбър”, 2014.

Четири от публикациите са в сборник с трудове от конференции на ВСУ „Черноризец Храбър”. Три от тях са самостоятелни, а една е в съавторство. Три от публикациите са в сборник с доклади от международна научна конференция, а една в сборник с доклади от научно-приложна конференция. Петата публикация, представляваща монографичен труд, е под печат в Университетското издателство на ВСУ.

В публикациите са отразени основните научни приноси, получени в дисертационния труд, които определено смятам, че са лично дело на докторанта.

4. Критични бележки и препоръки

В предварителния вариант на дисертационния труд бяха направени критични бележки и препоръки, които акуратно са отразени от дисертанта. Независимо от високата оценка за постигнатите в научното изследване резултати, към дисертационния труд могат да се направят следните бележки, породени най-вече от извършените наскоро структурни промени в МВР и липсата на време за тяхното отразяване в него:

1.Организационната структура на Дирекция «Миграция» при Главна дирекция «Гранична полиция»-МВР не съответства на приетата наскоро нова такава.

2. Въпреки направените промени в дисертационния труд и привеждането му в съответствие със Закона за МВР, Обн. ДВ. бр. 53/27.06.2014 г. и Правилника за устройството и дейността на Министерството на вътрешните работи, приет с ПМС №207/18.07.2014 г., Обн. ДВ. Бр.60/22.07.2014 г., на няколко места в текста Дирекция «Миграция» и Главна дирекция «Гранична полиция»-МВР се разглеждат като отделни структурни звена в МВР (на повечето места в текста промяната е направена, т.е. Дирекция «Миграция» се разглежда като дирекция в Главна дирекция «Гранична полиция»).

5. Заключение

Дисертационният труд представлява завършено научно изследване по много актуална тема, каквато се явява имиграционния контрол. Получените научни и научно-приложни приноси в резултат на същото, които са лично дело на дисертанта и съответствието на научния труд като цяло с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСР и Наредба №12 на ВСУ „Черноризец Храбър” за придобиване на образователната и научна степен „доктор” ми дават основание да предложа на Уважаемото научно жури да **присъди на дисертант Силвия Божидарова Тодорова образователната и научна степен „доктор” по научната специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (държавно управление)”**.

05.10.2014 г.

Рецензент:

/ проф. д-р Г.Ботев/